Dosarul nr.2-19314/25
2-25126840-12-2-04092025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

02 martie 2026 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Andrei Ojoga
Grefier Lusine Sarchisean

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Mihalco împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Consiliului Superior al Procurorilor privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 03 septembrie 2025, Natalia Mihalco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Consiliului Superior al Procurorilor, solicitând încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Potrivit fișei de repartizare din 04 septembrie 2025, cererea a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului Andrei Ojoga.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2025, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 septembrie 2025, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare.

Argumentele participanților la proces

Argumentele părții reclamante

În urma accidentului rutier petrecut la 19 mai 2020, în urma leziunilor corporale primite, a decedat tatăl său, *****.

La 19 mai 2020 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Ialoveni a fost dispusă urmărirea penală în cauza penală nr.2020440283 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) din Codul penal al Republicii Moldova.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ialoveni Vasile Oprea din 26 septembrie 2023 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și clasarea procesului penal nr.2020440283.

La 03 octombrie 2023, a contestat ordonanța procurorului Vasile Oprea din 26 septembrie 2023 cu o altă plângere, adresată Procurorului raionului Ialoveni în ordinea art.299^1, 299^2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Prin ordonanța Procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Ialoveni, Ion Neguriță din 09 octombrie 2023 s-a dispus de a respinge plângerea din 03 octombrie 2023 ca neîntemeiată.

La 24 octombrie 2023, a contestat la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ialoveni, Vasile Oprea din 26 septembrie 2023 cu privire la scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și clasarea procesului penal nr.2020440283 și ordonanța Procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Ialoveni, Ion Neguriță din 09 octombrie 2023 prin care a fost respinsă plângerea 03 octombrie 2023 în ordinea art.299, 299[1] Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 25 aprilie 2024, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 18 martie 2025, s-a dispus de a declara nule ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ialoveni, Vasile Oprea din 26 septembrie 2023 cu privire la scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și clasarea procesului penal nr.2020440283 și ordonanța Procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Ialoveni, Ion Neguriță din 09 octombrie 2023 prin care a fost respinsă plângerea 03 octombrie 2023 în ordinea art.299, 299[1] Cod de procedură penală al Republicii Moldova, cu reluarea urmăririi penale în cauza penală nr.2020440283.

Informează că a intuit un așa final în cauza dată reieșind din faptul că organul de urmărire penală și procurorii s-au opus vehement ca aceasta, Natalia Mihalco, fiica lui *****, să fie recunoscută că parte vătămată în procesul dat.

Nu au dorit nici organul de urmărire penală, nici procurorii ca aceasta, Natalia Mihalco, să fie recunoscută ca parte vătămată în procesul dat din motivul că, presupune că organul de urmărire penală și procurorii de la bun început au bătut palma cu învinuitul ***** pentru a îngropa acest dosar penal și a nu mai ajunge în instanța de judecată.

Au trecut mai mult de cinci ani de zile de la comiterea infracțiunii în speța dată, însă procurorii de la Ialoveni nici de gând nu au să finiseze urmărirea penală în speța dată și să trimită cauza penală în instanța de judecată.

Se văd clar interesele procurorilor de la Ialoveni în speța dată. Au ei careva interese.

În drept, își întemeiază acțiunea dată în temeiul art.8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, a art.14 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, art.1, 6, 13, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.1, 4, 7, 8, 20, din Constituția Republicii Moldova, articolele 19, 2006 Cod civil al Republicii Moldova.

Articolul 8 al Declarației Universale a Drepturilor Omului stipulează cu certitudine că orice persoană are dreptul la satisfacție echitabilă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

Articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice stipulează cu certitudine că toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Articolul 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale stipulează cu certitudine obligația generală a statului de a-i recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție.

Articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale îi garantează, Nataliei Mihalco, dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter

civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poale fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale îi garantează acesteia, dreptul la un recurs, remediu efectiv.

Articolul 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale îmi garantează acesteia, dreptul la o satisfacție echitabilă atunci, când îi este violat un drept al ei, garantat de Convenție și de Protocoalele adiționale la Convenție, iar Moldova, ca înaltă parte contractantă, este obligată să înlăture toate consecințele acestor violări ale drepturilor garantate.

Articolul 1, alin.(3) din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine că Republica Moldova este un stat de drept, democratic. în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4 din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine că (1) dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine că Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine că (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional. (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 20 din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine că, (1) orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Codul civil al Republicii Moldova, articolul 19 repararea prejudiciului, (1) în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). (4) Pierderea șansei se repară doar dacă ca constă în dispariția actuală și certă a unei eventualități favorabile. Mărimea acestui prejudiciu

corespunde șansei pierdute și nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din șansă dacă ea se materializa. (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aliat dacă prejudiciul nu se producea. (6) În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin.(2) și (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obținut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului.

Articolul 2006, răspunderea pentru prejudiciul cauzal de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere, (1) prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. (2) Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin.(1). (3) Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. (4) În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației. (5) Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-i adopta.

Președintele Republicii Moldova, ca garant al Constituției și al drepturilor cetățenilor Republicii Moldova, Consiliul Superior al Procurorilor când l-au numit în funcție prin Decret pe Procurorul General al Republicii Moldova, trebuia să se gândească și la ei - cetățenii Republicii Moldova.

Procurorul General al Republicii Moldova, Consiliul Superior al procurorilor al Republicii Moldova, când i-au promovat și numit în funcție pe procurorii Vasile Oprea și Ion Negurița, trebuiau să se gândească și la ei - cetățenii Republicii Moldova.

Cu regret, mulți din acești eroi naționali ai Republicii Moldova cu chip de procurori, implicați în acest carambol, și în prezent stau foarte bine în fotoliile de procurori, primesc salarii din bani publici.

În urma acestui accident rutier a decedat tatăl său în condiții suspecte, procurorii de la Ialoveni pe parcursul a mai mult de cinci ani de zile frânează cauza penală și fac tot posibilul ca cauza dată să nu mai ajungă în instanța de judecată.

A umbla acest criminal, numit *****, care i-a omorât tatăl în condiții groaznice, presupun aceasta, a umblat cu punguța cu doi bani pe la procurorii de la Ialoveni, iar procurorii de la Ialoveni fac tot posibilul de a îngropa cauza penală.

Tatăl său a decedat în circumstanțe și chinuri groaznice, iar procurorii de la Ialoveni din careva interese încearcă să dea vina pe tatăl său care deja este decedat pentru a-l proteja pe acest criminal *****.

O reparație echitabilă a prejudiciului moral, în sensul art.41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților omului, cauzat prin infracțiune ar constitui suma de 1000000 euro.

Există deja practici judiciare, inclusiv și practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

O astfel de acțiune civilă au fost gata să o înainteze în cadrul procesului penal în privința lui *****, pe care Procurorul General al Republicii Moldova și gașca sa de procurori nici de cum nu doresc să o finiseze și să o transmită în instanța de judecată.

În așa circumstanțe este nevoită să înainteze o astfel de acțiune civilă împotriva autorităților statului Republica Moldova, care i-au promovat și i-au numit în funcție pe procurorii Vasile Oprea și Ion Negurița.

Informează cu toată responsabilitatea că acesta, avocatul Nicolae Daniliuc, va informa Comisia Europeană, Consiliul și Parlamentul Uniunii Europene, grupul de negociatori din partea Uniunii Europene cu privire la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană despre cum a fost reformat Consiliul Superior al Procurorilor, despre faptul cum mulți procurori certați cu legea, care au fost promovați și numiți în funcții de procurori de criminalii ***** și ***** și care le-au jurat credință pe viață criminalilor ***** și ***** și care îi slujesc și în prezent pe criminalii ***** și *****,*****t în hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.39 din 08 iunie 2019 și au deținut și după 08 iunie 2019 funcția de judecători în Republicii Moldova contrar prevederilor articolului 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolului 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolelor 1, 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolelor 1, 116 din Constituția Republicii Moldova,*****t în ei - poporul Republicii Moldova, suveranul puterii în statul Republica Moldova, au uzurpat și au menținut forțat funcția de procurori în Republica Moldova și după 08 iunie 2019, sunt promovați în funcții.

Nu sunt vorbe goale și dispune de suficiente probe pentru a le prezenta Comisiei Europene, Consiliul și Parlamentul Uniunii Europene, grupul de negociatori din partea Uniunii Europene cu privire la aderare Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Uniunea Europeană nu cunoaște adevărul despre așa numitele reforme din Procuratura Republicii Moldova, nu cunoaște cu ce se ocupă procurorii în Republica Moldova din motivul că autoritățile Republicii Moldova mint când pleacă la Brussels și bat la ușa Uniunii Europene.

Toate hotărârile și deciziile adoptate în speța dată vor ajunge la Comisia Europeană, Consiliul și Parlamentul Uniunii Europene, grupul de negociatori din partea Uniunii Europene cu privire la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Este cetățean al Uniunii Europene și nu va permite șmecherilor din Republica Moldova să bată la ușa Uniunii Europene cu mizeria din sistemul judecătoresc al Republicii Moldova.

Și speră că europenii își vor schimba brusc opinia și atitudinea despre Republica Moldova și parcursul ei european.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu stipulările articolului 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolelor 1, 6, 13, 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolului 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolelor 1, 4, 7, 8, 20 din Constituția Republicii Moldova, articolelor 19, 2006 Cod civil al Republicii Moldova solicită încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Consiliul Superior al Procurorilor în beneficiul său, Natalia Mihalco, suma de 1000000 euro cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune, și suma de 20000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

Argumentele părților pârâte

Prin încheierile protocolare a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 martie 2026, s-a restituit referința depusă de reprezentanta aparatului președintelui Republicii Moldova ca fiind depusă în afara termenului acordat de către instanța de judecată și s-a restituit referința depusă de către reprezentantul Consiliului Superior al Procurorilor ca fiind depusă în afara termenului acordat de către instanța de judecată, stabilit prin încheierea din 23 septembrie 2025 recepționată la 08 octombrie 2025, ținând cont de prevederile art.10 ,113, 185 și art.186 Cod de procedură civilă.

Partea pârâtă Procuratura Republicii Moldova nu a prezentat referință.

Argumentele participanților expuse în ședința de judecată

În cadrul ședinței de judecată, partea reclamantă nu s-a prezentat, însă a depus cerere de examinare în lipsă.

În ședința de judecată, reprezentanții părților pârâte nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței, procedura de citare fiind îndeplinită corespunzător, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.47, 48, 49).

Astfel, instanța de judecată a considerat posibil examinarea cauzei în lipsa părților procesului, având în vedere inclusiv prevederile art.206 alin.(3) Cod de procedură civilă.

Aprecierea instanței de judecată

Examinând materialele cauzei în raport cu circumstanțele stabilite și normele aplicabile speței, instanța de judecată reține următoarele considerente.

Conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei*.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului*.

Iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Potrivit art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant*.

Instanța de judecată reține că obiectul dedus judecății îl constituie pretenția reclamantei Natalia Mihalco privind încasarea, în mod solidar, de la Președintele Republicii Moldova,

Procuratura Republicii Moldova și Consiliul Superior al Procurorilor, a sumei de 1000000 euro cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 20000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pretenția reclamantei este întemeiată pe circumstanțele producerii accidentului rutier din 19 mai 2020, în urma căruia a decedat tatăl reclamantei, *****, precum și pe pretinse acțiuni și inacțiuni ale procurorilor implicați în examinarea cauzei penale nr.2020440283.

Din materialele cauzei rezultă că, în cauza penală nr.2020440283, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ialoveni, Vasile Oprea, din 26 septembrie 2023, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și clasarea procesului penal. Ulterior, prin ordonanța Procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Ialoveni, Ion Neguriță, din 09 octombrie 2023, a fost respinsă plângerea înaintată împotriva ordonanței din 26 septembrie 2023. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 25 aprilie 2024, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 18 martie 2025, aceste ordonanțe au fost declarate nule, fiind dispusă reluarea procesului penal nr.2020440283.

Instanța subliniază că nulitatea ordonanțelor procurorului și a procurorului ierarhic superior, constatată în procedura prevăzută de art.313 Cod de procedură penală, constituie un remediu procesual specific urmăririi penale. Prin această soluție nu a fost stabilită existența unei fapte delictuale civile imputabile pârâților din prezenta cauză, nu a fost constatată vinovăția civilă a Președintelui Republicii Moldova, a Procuraturii Republicii Moldova ori a Consiliului Superior al Procurorilor și nu a fost determinat un prejudiciu moral reparabil în cuantumul solicitat.

În această ordine de idei, instanța reține că art.313 Cod de procedură penală oferă persoanei interesate dreptul de a contesta acțiunile, inacțiunile și actele organului de urmărire penală, ale procurorului și ale procurorului ierarhic superior.

Exercitarea acestei căi de atac a condus, în speță, la anularea actelor procedurale contestate și la reluarea procesului penal. Prin urmare, reclamanta a beneficiat de un remediu judiciar efectiv în privința actelor procesuale criticate, iar anularea lor nu echivalează, prin ea însăși, cu naşterea automată a unei obligații de reparare pecuniară a prejudiciului moral.

Conform art.19 Cod civil, *(1) în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). (4) Pierderea şansei se repară doar dacă ea constă în dispariţia actuală şi certă a unei eventualităţi favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde şansei pierdute şi nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din şansă dacă ea se materializa. (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea. (6) În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin.(2) şi (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obţinut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului*.

Potrivit art.19 Cod civil, persoana lezată într-un drept al său sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat. Totuși, norma respectivă are caracter general și nu înlătură obligația reclamantului de a proba cumulativ existența faptei ilicite, prejudiciul, raportul de cauzalitate și persoana care răspunde juridic pentru prejudiciu. Aceeași concluzie rezultă și din art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale.

În conformitate cu art.1998 Cod civil, *(1) cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţămîntul persoanei vătămate, cu condiţia că persoana cunoştea sau trebuia să cunoască consecinţele rugăminţii sau ale consimţămîntului, şi dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri*.

În materia răspunderii delictuale, art.1998 Cod civil consacră regula potrivit căreia cel care acționează față de altul în mod ilicit și cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul cauzat. Totodată, o altă persoană decât autorul prejudiciului poate fi obligată la reparare numai în cazurile expres prevăzute de lege. Din această normă rezultă că răspunderea civilă solidară nu se prezumă, ci trebuie să rezulte fie din lege, fie din natura obligației, fie dintr-un raport juridic concret care să justifice atragerea în răspundere a fiecărui pârât.

Raportând aceste reguli la circumstanțele cauzei, instanța constată că reclamanta nu a prezentat probe care să demonstreze că Președintele Republicii Moldova ar fi emis un act ilegal în legătură directă cu cauza penală nr.2020440283. Faptul că Președintele Republicii Moldova are atribuții constituționale în procedura de numire a unor persoane în funcții publice nu determină, în sine, răspunderea civilă pentru actele procedurale adoptate ulterior de procurori în cauze penale concrete. Între atribuția constituțională invocată și prejudiciul moral pretins nu a fost demonstrată o legătură de cauzalitate juridic relevantă.

Aceeași concluzie se impune și în privința Consiliului Superior al Procurorilor. Reclamanta a invocat faptul că această autoritate ar fi avut un rol în promovarea sau numirea unor procurori, însă nu a probat existența unui act concret al Consiliului Superior al Procurorilor care să fi fost declarat ilegal și care să fi generat direct prejudiciul moral pretins. Atribuțiile instituționale de administrare a carierei procurorilor nu pot fi confundate cu răspunderea civilă pentru soluțiile procesuale adoptate de procurori în exercitarea competențelor lor într-o cauză penală determinată.

Referitor la Procuratura Republicii Moldova, instanța reține că actele criticate de reclamantă sunt ordonanțe procesual-penale emise în cadrul urmăririi penale. Ele au fost supuse controlului judecătorului de instrucție, iar instanța competentă a dispus remediul procesual corespunzător, prin declararea nulității și reluarea procesului penal.

Totuși, reclamanta nu a demonstrat că aceste acte, prin ele însele, au produs un prejudiciu moral distinct de suferința firească generată de decesul tatălui său și de nemulțumirea față de mersul urmăririi penale.

Instanța nu contestă caracterul tragic al decesului lui ***** și nici impactul emoțional pe care un asemenea eveniment îl poate avea asupra fiicei acestuia. Totuși, în cadrul prezentului proces civil, instanța este ținută să examineze dacă sunt întrunite condițiile răspunderii civile a pârâților chemați în judecată. Simpla existență a unui accident rutier soldat cu decesul unei

persoane nu justifică obligarea autorităților chemate în judecată la plata despăgubirilor morale, în lipsa probării unei fapte ilicite proprii și a legăturii cauzale directe.

În ceea ce privește susținerile reclamantei referitoare la pretinse interese ale procurorilor, la presupuse înțelegeri cu ***** ori la intenția de a împiedica trimiterea cauzei penale în instanța de judecată, instanța constată că acestea reprezintă afirmații care nu au fost probate. Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanța reține spre examinare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială existența unor circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei. Or, în speță, asemenea circumstanțe nu pot fi reținute doar în baza unor prezumții subiective sau aprecieri personale.

Instanța mai reține că, în lipsa unei hotărâri penale definitive care să stabilească vinovăția lui ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, instanța civilă nu poate porni de la premisa certă că prejudiciul moral pretins a fost cauzat prin infracțiune.

Conform principiilor care guvernează procesul civil și procesul penal, vinovăția penală se stabilește numai în cadrul procesului penal, prin actul jurisdicțional corespunzător. Instanța civilă nu se poate substitui organelor de urmărire penală și instanței penale în stabilirea existenței infracțiunii și a persoanei vinovate.

În același context, se reține că art.123 Cod de procedură civilă consacră temeiurile degrevării de probațiune, potrivit căruia: *(1) faptele pe care instanţa le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite. (2) Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane. (3) Sentinţa pronunţată de instanţa judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanţa chemată să se pronunţe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunţat sentinţa numai dacă aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvîrşite de persoana în cauză. (4) Faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probaţiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel. (5) Faptele constatate printr-un act al autorităţii publice nu au pînă la judecată putere pentru instanţă şi pot fi contestate în condiţiile prezentului cod. (6) Faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat*.

În lipsa unei sentințe pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, instanța nu poate considera dovedită împrejurarea că pârâții ar răspunde civil pentru un prejudiciu „cauzat prin infracțiune”.

Conform art.2006 Cod civil, *(1) prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluţionarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcţie de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcţie de răspundere va răspunde solidar în cazul intenţiei sau culpei grave. (2) Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile indicate la alin.(1). (3) Obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. (4) În cazul în care o autoritate publică are o obligaţie impusă de un act adoptat în scopul protecţiei contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligaţiei, cu excepţia cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligenţă rezonabilă în*

executarea obligaţiei. (5) Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Cu privire la temeiul juridic invocat de reclamantă, art.2006 Cod civil prevede răspunderea pentru prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau prin nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică. Pentru aplicarea acestei norme este necesar ca reclamantul să indice actul administrativ ilegal sau cererea nesoluționată în termen legal, prejudiciul concret cauzat și legătura de cauzalitate dintre conduita autorității și prejudiciu. În prezenta cauză, reclamanta nu a indicat un act administrativ ilegal emis de pârâți, ci a criticat acte procesual-penale adoptate în cadrul urmăririi penale.

Prin urmare, ordonanțele procurorului și ale procurorului ierarhic superior nu pot fi examinate, în prezentul proces civil, ca acte administrative tipice în sensul art.2006 Cod civil. Acestea sunt acte procesuale emise în cadrul unui proces penal și beneficiază de un regim de contestare distinct, prevăzut de Codul de procedură penală. Or, remediul procesual corespunzător a fost exercitat de reclamantă și s-a materializat prin declararea nulității actelor contestate și reluarea procesului penal.

În corespundere cu art.2036 Cod civil, *(1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obţine o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacţie sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă*.

Instanța apreciază că nici prevederile art.2036 și art.2037 Cod civil nu conduc la o altă concluzie. Aceste norme reglementează repararea prejudiciului moral și criteriile de determinare a despăgubirii, însă nu înlătură condiția existenței unei persoane responsabile potrivit legii. Despăgubirea pentru prejudiciu moral nu poate fi acordată numai în baza constatării unei stări de suferință, dacă nu este dovedită fapta ilicită imputabilă pârâtului, raportul de cauzalitate și temeiul legal al răspunderii.

Referitor la prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, invocate de reclamantă, instanța reține că art.6 garantează dreptul la un proces echitabil, iar art.13 garantează dreptul la un remediu efectiv. În speță, reclamanta a avut acces la o procedură judiciară de control al actelor procesual-penale contestate, iar această procedură a condus la anularea ordonanțelor și la reluarea procesului penal.

Instanța reține și că Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 reglementează repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în ipoteze expres prevăzute de lege. Aceste ipoteze vizează, în principal, reținerea ilegală, aplicarea ilegală a măsurilor preventive, tragerea ilegală la răspundere penală,

condamnarea ilegală ori alte acțiuni procesuale restrictive care limitează drepturile persoanei. Or, reclamanta nu se află în situația unei persoane reținute ilegal, trase ilegal la răspundere penală sau condamnate ilegal, iar cauza penală în care invocă nereguli privește decesul tatălui său și urmărirea penală reluată.

În consecință, materialele cauzei nu confirmă existența unui temei legal special care să permită repararea prejudiciului moral solicitat de reclamantă de la pârâții chemați în judecată. Faptul că ordonanțele procurorilor au fost declarate nule nu transformă automat procedura de control judiciar într-un raport civil de despăgubire. Nulitatea a avut ca efect reluarea procesului penal și obligarea procurorului să lichideze încălcările constatate, nu stabilirea unei obligații patrimoniale în sarcina pârâților.

Instanța apreciază că reclamanta nu a dovedit existența unei fapte ilicite concrete săvârșite de Președintele Republicii Moldova, de Procuratura Republicii Moldova sau de Consiliul Superior al Procurorilor, care să fi cauzat direct prejudiciul moral pretins.

De asemenea, nu a fost dovedită existența unei obligații solidare a acestor pârâți, iar solidaritatea nu poate fi prezumată în lipsa unei dispoziții legale exprese. În aceste condiții, pretenția privind încasarea sumei de 1000000 euro cu titlu de prejudiciu moral este neîntemeiată.

Instanța mai reține că afirmațiile reclamantei privind eventuale fapte de corupție, protejarea unei persoane implicate în accident sau existența unor interese ale procurorilor nu pot fi examinate ca temei suficient pentru admiterea acțiunii civile. Asemenea susțineri presupun constatări de fapt care trebuie dovedite în condițiile legii, prin probe admisibile și pertinente.

În lipsa unor acte care să confirme asemenea circumstanțe, instanța nu le poate transforma în premise ale răspunderii civile.

Cu privire la cheltuielile de judecată solicitate în cuantum de 20000 lei, instanța reține că, potrivit art.94 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se repartizează în funcție de soluția adoptată asupra fondului cauzei. Totodată, potrivit art.96 Cod de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică pot fi compensate în măsura în care sunt reale, necesare și rezonabile.

Întrucât acțiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, nu există temei pentru obligarea pârâților la compensarea cheltuielilor reclamantei.

Suplimentar, instanța observă că reclamanta nu a prezentat suficiente probe care să confirme caracterul efectiv, necesar și rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică pretinse în cuantum de 20000 lei. Simpla indicare a unei sume în cererea de chemare în judecată nu este suficientă pentru încasarea cheltuielilor de judecată. Acestea trebuie probate prin înscrisuri corespunzătoare și evaluate în raport cu complexitatea cauzei, volumul activității prestate și soluția adoptată asupra acțiunii.

În consecință, examinând cumulativ probele administrate, normele legale aplicabile și limitele investirii instanței, se constată că reclamanta nu a demonstrat îndeplinirea condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii civile a pârâților. Nu a fost probată existența unui act ilicit imputabil fiecărui pârât, nu a fost probat raportul de cauzalitate dintre conduita pârâților și prejudiciul moral pretins, iar cuantumul solicitat nu este susținut prin elemente obiective de apreciere.

Pentru aceste motive, instanța ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Mihalco împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Consiliului Superior al Procurorilor privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată este neîntemeiată și urmează a fi respinsă integral.

În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător (*semnătură*) Andrei Ojoga
Copia corespunde originalului,
Judecător *Andrei Ojoga*